

NYHETSbulletin NR. 2

FOR DE STREIKENDE HAMMERVERKSARBEIDERNE

Utgitt Torsdag 17.4.1975

Som alle nå sikkert vet, så er de arbeiderne som protesterte mot en usaklig oppsigelse ved Norsk Hammerverk nå oppsagt. Skriftlig oppsigelse ble gitt mandag 7.4.75 med øyeblikkelig virkning. Dette i seg selv er en ulovlig oppsigelse, da vi i henhold til arbeidstvistloven §41 har krav på oppsigelsesfrist med lønn. På bakgrunn av dette har vi sendt bedriften en formell protest hvor vi klart sier fra at vi ikke kan godta oppsigelsene.

Fredag 11.4. og lørdag 12.4. har det vært arbeidet meget aktivt fra bedriftsledelsens side for å danne splittelse innad blant oss som er oppsagt, for å få oss til å gå tilbake på kravet om at den første oppsagte skal gjennintas. De aller fleste av oss er blitt oppsøkt privat enten av disp. Hauge eller av dir. Berner jr. Metodene som blir brukt overfor den enkelte varierer fra ren sjarm og appell til sunn fornuft, til trusler om mer alvorlige tiltak. En av oss som er engelsk statsborger er blitt truet med tiltak som kunne føre til at han ble vist ut fra landet. Han har arbeidet her i landet i ca. 17 år, og har sin familie og sitt hjem her. Stilt overfor slike trusler er det klart at presset kan bli for stort. Hele denne «stinkende» offensiven fra bedriftsledelsens side har dessverre resultert i at 4 mann ikke har greid å stå imot presset, deriblant den omtalte engelskmann.

Ettersom utviklingen i denne sak skrider frem blir det bare mer og mer klart for oss at vi har tatt et riktig standpunkt i denne sak. Bedriftens oppførsel og fremgangsmåte er jo et direkte **hån** mot alt som heter demokrati. For å understreke dette kan vi henvise til overenskomsten §9 og Hovedavtalen del B, §21.

For nok en gang å understreke at den første oppsigelsen var ulovlig vil vi igjen minne om arbeidervernloven §43 etter siste endring av 7.3. d.å. Den sier klart fra at en oppsigelse skal begrunnes også i prøvetiden. For de som ikke har adgang til å studere loven skal vi her sitere deler av den:

§43: VERN MOT USAKLIG OPPSIGELSE

«1. Arbeidsgiver er erstatningspliktig hvis en arbeider må fratres etter oppsigelse av arbeidsgiver uten at oppsigelsen har saklig grunn i bedriftsinnehaverens, arbeiderens eller bedriftens forhold.

Under de samme betingelser kan arbeidsgiveren, når det finnes rimelig, etter påstand fra en fratrudd arbeider dømmes til å ta ham inn igjen i bedriften i samme stilling svarende til den han hadde. Retten bestemmer i hvilken utstrekning arbeideren dessuten skal ha erstatning for den tid han har vært berøvet sitt arbeid i bedriften.

Er arbeideren utrykkelig tilsatt på en bestemt prøvetid gjelder ikke bestemmelsene i første, annet, fjerde og femte ledd, dersom oppsigelsen skjer til fratreden før arbeideren har vært tilsatt mer enn seks måneder i bedriften. Arbeidsgiver er dog erstatningspliktig og kan etter påstand fra en fratrudd arbeider dømmes til å ta han inn i bedriften igjen i samme stilling dersom oppsigelsen er begrunnet i forhold som ikke vedrører arbeiderens dyktighet, pålitelighet, tilpasning til jobben e.l. og ellers ikke har saklig grunn i bedriftsinnehaverens, arbeiderens eller bedriftens forhold».

Under Stortingsforhandlingene vedr. lovendringene har utskriftsråd Leif Aune bl. annet uttalt dette:

«Departementet har villet opprettholde adgangen for partene i et arbeidsforhold til å inngå prøvetid. Slik forslaget til nytt tredje ledd i §43 er utformet, vil imidlertid arbeidstakeren være vernet mot usaklig oppsigelse i prøvetiden dersom oppsigelsen er begrunnet med forhold

som ikke har sammenheng med det som prøvetiden tar sikte på å avklare. Sett fra arbeidsgiverens synspunkt må to vilkår være oppfylt for at han skal unngå tvist om sakligheten av oppsigelser i prøvetiden. For det første må han klart ha gitt til kjenne overfor arbeidstakeren at denne er ansatt på en bestemt prøvetid. Derneft må oppsigelsen være begrunnet i forhold som vedrører arbeidstakerens dyktighet, pålitelighet eller tilpasning til jobben. Er et av disse to vilkår ikke tilstede, vil retten på vanlig måte kunne prøve om oppsigelsen er saklig begrunnet».

Når man ut fra disse fakta fremholder bedriftens handlemåte i denne saken er det for oss helt uforståelig at i første omgang forhandlingsutvalget ved Norsk Hammerverk og siden forbundstyret i Jern og Met. skal inn ta den holdningen de har gjort.

Når arbeideren først blir oppsagt går vår tillitsmann til bedriften og spør etter en grunn. De svarer at de ikke har plikt til å oppgi grunn, og at de derfor ikke vil gi den. Ved henvendelse til klubbens formann får vi til svar at klubben ingenting kan gjøre p.g.a. en avtale på huset om at klubben ikke skal blande seg inn i bedriftens avgjørelser innenfor prøvetiden. Denne avtalen er i strid med vedtektene i jern og met. som sier at en tillitsmann har plikt til å ivareta medlemmenes interesser.

Vi går da til aksjon. På et møte mellom forhandlingsutvalget og ledelsen vil bedriften fremdeles ingen grunn oppgi, men fremholder da at arbeideren ikke passer inn i miljøet ved Hammerverket, og på lengre sikt kan være til skade for det samme miljø. Etter en dags aksjon blir forbundssekretæren koblet inn i tvisten, og på møte med forhandlingsutvalget og bedriftsledelsen blir oppsigelsesgrunnen forandret til å hete at etter en helhetsvurdering er ikke arbeideren noe aktivum for bedriften.

Det burde av dette gå klart frem at den første oppsigelsen er ulovlig ifølge arbeidervernlovens §43, og at vår aksjon for å stoppe denne således må betraktes som lovlig.

For å tilbakevise bedriftens påstand om at vi skulle være redskaper for sterkt venstrevridde krefter må vi påpeke at vi representerer nær sagt alle fraksjoner innenfor dagens politiske billede. Dette igjen betyr at vi ikke kjemper en kamp for et enkelt partis politikk, men en kamp om rettferdighet for alle arbeidstakere, som et hvert politisk parti som vil ha fortsatt demokrati i Norge burde kjempe aktivt for og støtte oss.

Vi vil igjen oppfordre alle demokratiske og rettferdige innstilte mennesker til å støtte vår sak både moralsk og økonomisk.

VIS RETTFERDIGHET OG SOLIDARITET!

Hilsen de streikende ved No-Ha. Adresse c/o Avd. 25 jern og met.
Løkkeveien 17, 4000 Stavanger.

Hvorfor gir vi ut disse bulletinene?

Vi har hatt vanskeligheter med å få aviser og radio til å ta inn våre meldinger. Vi har derfor sett oss nødt til å gi ut våre egne meldinger.

En foreløpig liste over hvor vi har fått støtte:

Jern og Met. avd. 25, Stavanger
Jern og Met. avd. 91
Medlemsmøte i klubben på Aker Norsco
Klubbstyret ved Rosenberg Verft
Bergen Jernstøperi
Telefonsentralmontørenes forening, v/styret
Sosiale etaters forening, Oslo
Film og teaterteknisk forening, Oslo
Alfsen og Gundersen v/klubbstyret, Moss
Klubbstyret v/Hinnavågen arbeidsmannsforbund
Stavanger stein og jord
Sosialskolen, Stavanger
Sosialskolen, Trondheim
Arkitekthøyskolen, Oslo

Vi har videre fått penger og moralsk støtte fra en rekke enkeltpersoner i hele landet.

Foreløpig er det opprettet støttekomiteer for oss i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø, Mo i Rana, Moss, Fredrikstad, Hagesund, Sandnes.

HAMMERVERK-KONFLIKTEN

Styret i Stavanger Jern og Metall, avd. 25, har bedt oss offentliggjøre dette brev som er sendt til forbundsstyret i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

VEDR. HAMMERVERK-KONFLIKTEN

Styret i Stavanger Jern og Metall avd. 25 har mottatt Forbundsstyrets skriv av 14. april 1975, og har på grunnlag av Forbundsstyrets flertallsvedtak på ny behandlet saken angående Hammerverk-konflikten. Styret kan ikke oppfatte Forbundsstyrets vedtak, som noe annet enn at her må foreligge store misforståelser i hele saken. Styret vil derfor overfor Forbundsstyret komme med følgende kjennsgjeringer i saken:

1) I forbindelse med Geir Sundet som fikk oppsigelse 1 dag og 1 time før prøvetidens utløp er følgende fakta å opplyse:

Geir Sundet begynte første gang på Hammerverket i jobb ca. 1 måned sommeren 1974. Videre begynte han igjen 2. 1. 75. Dette var en jobb som skulle vare i ca. 5 uker. I mellomtiden hadde han søkt og fått tilsagn om arbeidet ved Aker-Norsco, på grunn av usikkerhet med jobben på Hammerverket. I mens han var i ovennevnte arbeid ble en stilling ledig ved lakk- og sveiseavdelingen, som Geir Sundet ble tilbudt med sikte på fast ansettelse som også ble gjort kjent med oppslag på arbeidsplassen. Han sa dermed fra seg jobben på Aker-Norsco, og dette ble bedriftsledelsen ved Hammerverket gjort kjent med.

Styret vil her bemerke at bedriftsledelsen ved Hammerverket i allefall har hatt muligheten til å vurdere hans arbeidsforhold i nesten 4 måneder, uten at de i denne periode hadde noe å utsette på G. Sundet.

Tvert imot har han fra arbeidslederen fått anerkjennelse for sitt arbeid. Oppsigelse-tidspunktet 1 time før alle skulle på påskeferie, er etter vår mening spekulativt av bedriftsledelsen.

2) Oppsigelsesgrunnen som fra bedriftsledelsen hittil er oppgitt:

a) Til å begynne med nektet bedriftsledelsen å oppgi noen grunn for oppsigelsen, i det de henviste til den interne avtale med klubben. Hvor det heter at klubben ikke skal blande seg inn i de oppsigelser som bedriften foretar i prøvetiden. Samtidig ble det vist til arbeidervernloven § 43's ordlyd, øyensynlig uten at de hadde kjennskap til lovendringen av 7. mars d. å.

b) På forespørsel fra fungerende tillitsmann Dreggevik med vitner, om hva som var grunn for oppsigelsen, svarte driftsing-

Øritsland at Sundet kan være til skade for miljøet på lengre sikt.

c) På møte i Arbeidsgiverforeningen (MVL) har bedriftsledelsen forandret oppsigelsesgrunnlaget til at etter en helhetsvurdering av Sundet som arbeider var en kommet frem til den konklusjon at han ikke var noe aktivum for bedriften.

Disse oppsigelsesgrunnene er hittil gitt uten ytterligere begrunnelse. Som det fremgår av rapportene fra distriktssekretær Abrahamsen og forhandlingsutvalget på NO-HA så har de i forhandlingsmøter hatt som utgangspunkt at det måtte være Sundets politiske livssyn som egentlig var grunnen til oppsigelsen.

De oppsigelsesgrunner som overfor er oppgitt er etter avdelingsstyrets mening i realiteten bare oppgitt for å overdekke den egentlige årsaken, nemlig en politisk oppsigelse.

3) Ut ifra forutnevnte konklusjon har avdelingstyret behandlet saken. Som det videre fremgår av avdelingstyrets rapport har styret utelukkende arbeidet med det som mål, å få løst den oppståtte konflikt i samarbeid med forhandlingsutvalget ved Hammerverket, uten at forhandlingsutvalget har vært villig til dette.

Avdelingstyret er fortsatt av den mening at politiske oppsigelser ikke bare vedkommer en enkel klubb men hele arbeiderbevegelsen.

Den arbeidsnedleggelsen som arbeidskameratene til G. Sundet foretok er etter styrets mening ikke en ulovlig og tariffstridig arbeidsned-

leggelse, men en politisk sympatiaksjon.

Fredsplikten etter arbeidstvistlovens § 6 og hovedavtalens § 2 gjelder bare en tvist som direkte eller indirekte omfattes av en tariffavtale. Aksjonen ved Norsk Hammerverk etter den første oppsigelsen gjaldt ikke tariff-forhold, men var en protest mot usaklig politisk oppsigelse. Den er derfor ikke i strid med fredsplikten etter arbeidstvistloven, og kan ikke betegnes som en ulovlig streik.

På bakgrunn av ovennevnte kan ikke avdelingstyret se at vi har oppfordret til ulovlig og tariffstridig arbeidsnedleggelse, men til politiske sympatiaksjoner som hittil har vært lovlige i Norge.

4) Vedtaket i forbundstyret reiser en rekke prinsipielle spørsmål for avdelingens arbeid og plass i hele Forbundets organisasjonsoppbygning. Vi tillater oss derfor å stille følgende spørsmål:

1. Er et flertallsvedtak i en klubb overordnet avdelingene i alle saker, uansett viktige prisipper som angår hele fag og arbeiderbevegelsen?
Hvis nei — i tilfelle hvilke saker kan en avdeling behandle?
2. Er det riktig at et Forbundstyre behandler en avdelings håndtering av en sak, uten at det blir bedt om rapport om saken fra avdelingen, eller at avdelingsformannen er til stede?
3. Hvilken beskyttelse har enkeltmedlemmer i en klubb, når det blir fattet flertallsvedtak mot vedkommende som kan være i strid med lov-verket? Hvem skal disse henvende seg til når klub-

ben og distriktssekretæren anser seg ferdig med saken? Jfr. rapportene fra distriktssekretæren og klubben ved NO-HA som torsdag den 3. 4. 75 anså seg ferdig med saken ved at oppsigelsen ble akseptert.

4. Hvordan ser Forbundstyret på at bedriftsledelsen i samarbeid med klubbformannen avholder allmannamøter for å behandle situasjonen i forbindelse med en mulig lovlig «sit-down» streik, uten at de impliserte i saken får være til stede?
5. Hvordan ser Forbundstyret på at klubbformannen nekter å delta på styre og medlemsmøter i avdelingen for å redegjøre for konflikten ved NO-HA? Samtidig som han offentlig i en borgerlig avis oppfordrer til boikott av medlemsmøter i sin egen avdeling, mens han noen dager etter på redegjør for saken på møte i en annen avdeling?
Jfr. vedtektene kap. III § 4, punkt 8.
6. Mener Forbundstyret at en bedriftsklubb kan begrunne en oppsigelse med «at etter en helhetsvurdering av en person kan vedkommende sies opp», uten at man trenger oppgi hva denne helhetsvurderingen består i? Det eneste som hittil er nevnt som en del av helhetsvurderingen er at vedkommende gjør jobben sin, men ikke noe mer heller. Skal arbeiderne gjøre mer enn jobben sin i fremtiden?
7. Hvorfor er da loven endret hvis dette skal aksepteres?
Vi er klar over at Forbundets vedtak i denne forbindelse også reiser en rekke spørsmål utenom det som her er nevnt, som også må diskuteres.

Styret i Stavanger Jern og Metall, avd. 25 beklager at Forbundets ledelse offentlig angriper en avdeling uten at ledelsen kan ha det fulle kjennskap til saken. Vi håper at Forbundstyret på ny behandler saken hvor avdelingsformannen får være til stede for å redegjøre for avdelingens behandling av Hammerverk-saken, hvis ikke kan vi bli nødt for å anke saken inn for landsstyret.

Vi beklager samtidig at vi dessverre selv ser oss nødt til å gå ut til offentligheten med denne saken, etter at Forbundets flertall offentlig har angrepet avdelingen.

For ordens skyld vedlegges styrets enstemmige rapport vedtak vedrørende de angrep som avdelingsformannen har vært utsatt for i pressen.

Stavanger Jern og Metall
Avd. 25
Odd Wetteland
formann

MOT POLITISKE OPPSIGELSER!